

Голос адыгіа

Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэ иунашъу

Адыгэ Республика́м ицыиф псэупіехэр зэтегъепсыхъэгъэнхэмкіэ ыкыи гъэкъэбзэгъэнхэмкіэ юфтихъабзэхэм яхыллағъ

Тыкъэзыуцухъэрэ дунаим икъэухъумэнк! Э Урсые шэмбэт шыыхъафэу «Зеленая Россия» зыфиорэм тегъэпсыхъаъгэу ыкчи Адыгэ Республикаем ицыиф псэуплэхэр зетегъэпсыхъаъгээнхэм, гъэкъэбзэльгэнхэм апае игъо афэльгэтугъэнэу:

1. Адыгэ Республикаем ицыф посэуплэхэр зэтегэ-
псыхъэзэнхэм ыкыд гэкъэбзэгъэнхэм апае 2016-
рэ ильэсэм 10ныгьом и 24-м чынгээ зыгъэоры-
шлэжжынным икъулыкъухэм тофтьэбзэ гээнэфагъэ-
хэр зэрхаханхэу ыкыд Адыгэ Республикаем и Гээло-
рышлангээ туяаэзыуцуухъэрэ дунаимрэ чынопс бай-
ныгъэхэмрэ якъеухъумэн фэгъэзагъэм шэмбэт
шыяхъафым икъеуххэм афэгъэхыгъэ къэбарыр
лэклагъэхъанэу.

2. Адыгэ Республикаем икъералыгъо хабзэ икъулыкъухэм, гъэцкэлкло хабзэм ифедеральне къулыкъухэм ячыпле органхэм шэмбэт шыихъафым ялахъ хашыхъанэу.

ялахъ хашыхъвнэу.

3. Адыгэ Республикаем мэзхэмкэ и Гъэлорышланлэ агаэтысхьащт чыыг-къэгъагъхэмкэ чыыпэ зыгъэлары шахъччанам ишчунччакам ишчюлт с орнитофаунам

4. Адыгэ Республикаем гъесэнгъэмре ш'энгъэмрекэ и Министерствэ тыхъэзыуцхъэрэ дунаим икъеухъумэн фэгъэхыгъэ урокхэр гъесэнгъэ зы-

щарагъэтыре организациехэм ашызэхишэнхэу.
5. Адыгэ Республикаем псэолъешынымкэ, транспортымкэ, унэ-коммунальнэ ыкчи гъогу хъызметымкэ и Министерствэ хэкчим иугъоинкэ

ыкы иуущынкээ юфтхъабзэхэр зэхищэнхэу.

6. Адыгэ Республикаем тыкъэзыуухъэрэ дунай ыкы чыюопс байныгъэхэм якъэухъумэнкээ и Гъэлорышланпэ чыпээ зыгъэлорышлэжкынным икъулы-
кухэм адэлжээгъэнымкээ Адыгэ Республикаем и Комитет игуусэу Адыгэ Республикаем ицыиф псэуплэхэр зэтгээпсхыхъэгъэнхэмкэ ыкы гъэкъэбзэгъэнхэмкээ юфтхъабзэхэр гъэцкэлагээ зэрхъубзэхэм икъеуххэр сафхинчахынхам.

зэфихысыжынхэй.

7. Адыгэ Республикаем лъэпкъ Ioфхэмкіэ, Iækыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгүхэм адыряэ зэпхуныгъэхэмкіэ ыкын къэбар жыгүйэм иамал-хэмкіэ и Комитет шэмбэт шыяхыфыр зэрэлкорэр къэбарцаа зээлээ зэмдхэмкіэ къилцэлээ сиар.

къ. Мыекъуапэ,
шышхъэлум и 30, 2016-рэ ильэс
N. 160.

Къалэу Мыекъуапэ и Мафэ ипэгъок!

Мыекъупэ — тикъэлэ клас

Тиреспублике икъэлэ шъхьаіеу Мыекъуапэ Кавказ къушъхъашхом итемыр лъэныкъо щы. Москва километрэ 1670-кэ пэчыжъ, Краснодар километри 130-кэ, Туапсэ икъухъяуцупэ километри 150-кэ пэлудзыгъэх. Мыекъуапэ чыгу квадратнэ километрэ 282-рэ къызэльеубыты, ишъолъырхэм аышщэр метрэ 210 — 230-кэ хы шъхъашьом нахъ лъагэх.

рэм анэмүкіеу ткъюш республикәм, къытпегүн-
нэгъу шъольырхәм яллыклохәр, районхәм къары-
кылхәрәп къыхәлажъәх. Цыфәу зисэнәхьат шу
зылъэгъоу, гъэхъягъәхәр зышылхәрәм ацәхәр а
мафәм ехъулләу къыралох, бъэхалъхъәхәмкә агъ-
гушлох.

Мэфэйир ильяс къэс бжыхьэ мэфэ фабэхэм атефэ. Къызэхэхьэрэ цыифхэм апашьхээ нахыжкхэр, фронтовикхэр, ювшэнным иветеранхэр шағыашлох.

Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэ и Указ

Зыгъэпсэфыгъо мафэм ехыллагъ

Адыгэ Республикаем и Законэу «Адыгэ Республикаем и Лышыхъэ ехъыллағъ» зыфилоу N 102-р зытетэу 2007-рэ ильэсым бэдзэогъум и 6-м къыдэкъыгъэм ия 3-рэ статья ия 3-рэ Iахъ ипунктэу 13.1-м тегъэпсхъягъеу ыкчи Адыгэ Республикаем-рэ Краснодар краимрэ аащыпсэүрэ быслымэнхэм я Диндэлэжъаплэ кызыэрэкъэлъягъэм тетэу Къурмэн мэфэкъыр хагъеунэфыкъынныкъе аамалышуухэр ягъе-Потыгъэнхэм дае **унашъо сашы:**

1. 2006-рэ ильясым Іоныгъом и 12-р Адыгэ Республикаэм икъералыгъо хабзэ игъэцэкікло къулыкъухэм зыгъэпсэфыгъо мафэу афэгъэнэфэгъэнэу.
2. Адыгэ Республикаэм икъералыгъо хабзэ икъулыкъухэм, чыпілэ зыгъэоршылажынным икъулыкъухэм япашхээм, организацехэм ялешхъэтетхэм юфшлэнүмкілэ хэбзэгъеуцугъяу щылэм къызэрдидильнэрэм тетэу 2016-рэ ильясым Іоныгъом и 12-м гъапсафыгъо мафэу ялофшлажемкэ шытынным дае.

Іофтхъабзэхэр зэрахъанхэу игьо афэльэгтүгъэнэу.

Адыгэ Республикаэм

АДЫГЕ ЧОГУЛЖИК и Лышъхъэу ХЪАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
Іоныгъом и 7, 2016-рэ ильэс
N 118

КЪУЛЭ Аскэрбый Хаджыбэчыр ыкъор

**Къалэу Мыекъуапэкэ зы мандат
зиэ хэдзыпэ коеу N 14-мкэ Адыгэ
Республикэм и Къэралыгъо Совет —
Хасэм идепутатынымкэ кандинат**

Къулэ Аскэрбий Хаджыбэчыр ыкъор 1946-рэ ильэсийм Коцхъэблэ районым ит къудажэ Лешэпсынэ щыпсэурэ унагуу сабыибэ зерсым къихъухъагъ. Еджаплэм ыуж дээм къулькур щихыгъ. Джеджэ районым ит шьюющыгъуш заводым рабочэу юфшэнэр щыригъяжыгъ. Цыф лъэпкэ зэфэшхъафхэм я Зэкъошныгъэ иорден зыхырэ кооператив институтэу Москва дэтыр къиуыгъ. Потребкооперацием исистемэ, физкультурамэ спортымрэ япхыгъе учрежденихэм Иэнэтэз эзэшхъафхэр ашигыгъяжыгъ. 1992-рэ ильэсийм къищегъяжыгъ 2002-рэ ильэсийм нэс къалэу Мыекъуапэ иадминистрации ипащэ игодзагъ, иапэрэ гудзэу щытыгъ. 2002-рэ ильэсийм Урысые Федерацием пенсиехэмкэ и Фонд икутамэу Адыгэ Республиком щылэм ипащэ игуадзэ агъенфагъ, 2006-рэ ильэсийм къищыублагъяу непэ къынзэсигъэм отделением ипащ.

Тынбыэ къифагъяшьошагъ: Урысые Федерации и Правительствэ ирээнэгъэ тхиль, медалэу «Адыгейим и Щытхъ зехъ» юфиорэр, Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу хадзыгъ. Яплэнэрэ зэлүгъякъяумкэ Парламентым идепутатэу зыщэтим бюджет-финанс ыкъи хэбзэлах политикэмкэ Комитетым хэтыгъ. Республиком ибюджет изэхэгъяуон чанэу хэлэжыгъ. Ятфэнэрэ зэлүгъякъяумкэ депутатым истатускэ, регламентымкэ ыкъи депутат этикэмкэ Комиссием ипэшагъ, аш да��ою бюджетымкэ Комитетым хэтыгъ. Депутат юфшэнэр юфшэнакъяа зэхъум Урысые Федерацием пенсиехэмкэ и Фонд икутамэу Адыгэ Республиком щылэм пэщэнэгъэ юфшэнэр юфшэнакъяа зэпигъяуягъ.

Хэдзаклохэм адьрилэрэ зэлүгъяхэр ренэу шхъэихыгъ, юфи-

лохэрэр ыкъи нэмыхъяхэр. Щытхъуцэу «Отличник Пенсионного фонда РФ» юфиорэр юфшэнэр юфшэнэр.

Ильэсийбэ хууьзэу Аскэрбий Хаджыбэчырэ ыкъор республикэм иобщественнэ-политикэ щылакэ чанэу хэлажэ. Пышныжъ зытельхэм афэгъяжыгъянэмкэ Адыгэ Республиком и Лышхъэ дэж щызэхэцгээ Комиссием 2005-рэ ильэсийм къищыублагъяу 2012-рэ ильэсийм нэс ар хэтыгъ.

Политикэ партиеу «Единая Россия» юфиорэр икутамэу Адыгэ Республиком щылэм и Политсовет и Президиум хэт. Гъогъуитло Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу хадзыгъ.

Яплэнэрэ зэлүгъякъяумкэ Парламентым идепутатэу зыщэтим бюджет-финанс ыкъи хэбзэлах политикэмкэ Комитетым хэтыгъ. Республиком ибюджет изэхэгъяуон чанэу хэлэжыгъ. Ятфэнэрэ зэлүгъякъяумкэ депутатым истатускэ, регламентымкэ ыкъи депутат этикэмкэ Комиссием ипэшагъ, аш да��ою бюджетымкэ Комитетым хэтыгъ. Депутат юфшэнэр юфшэнакъяа зэхъум Урысые Федерацием пенсиехэмкэ и Фонд икутамэу Адыгэ Республиком щылэм пэщэнэгъэ юфшэнэр юфшэнакъяа зэпигъяуягъ.

Хэдзаклохэм адьрилэрэ зэлүгъяхэр ренэу шхъэихыгъ, юфи-

агу ильыр къаригъаозэ егъепсых. 2007-рэ ильэсийм ЦКЗКэ заджэхэрэ къэлэ цыкъум депутатэу Къулэм иобщественнэ приемнэ къищызэуяхыгъ. Альэхваним зэкэ къеулэхэрэм наина атыригъягъ, юпэйгъу афэхъугъ.

А.Х. Къулэм социалын мэхъян зиэ юфыгъуабэмэ язэшшохын илах ахишыхъагъ: Хэгъяа зэошхом, дээм, юфшэнэм яветеранхэм, пенсионерхэм, сэхватныгъ зиэхэм, гъесэнгъяа зыщарагъягъотыре учрежденихэм, медицинэ фэл-фашэхэр зэрафагъяцакъяхэрэр нахышу шыгъяном, физкультурамэ спортымрэ хэхъоныгъ ашынэм, къалэм ичыпэ зэфэшхъафхэр нахь зетгээпсихъагъ хунхэм, унэ-коммуналын хызэмэтын щыкъягъа илэхэр дэгъэзэхъягъэнхэм, цыфхэр зычээ унэхэм къапэууль юпэйхэр нэфынэу щытхъяа, гъогухэр гъецкэлжыгъягъэнхэм ыкъи нэмыхъяхэм япхыгъягъэнхэмкэ юпэйгъу афэхъугъ.

Къулэм игүшүйэрэ ышээрэмрэ зэтэфэжых. Ар къеушыхыты ытэрэ зэлүгъякъягъитум депутат юфшэнэр югъяцкъягъэм.

Ылкэ хэммыльэу къыхэтэути.

КОНОВАЛОВА Нина Николай ыпхъур

**Къалэу Мыекъуапэкэ зы мандат зиэ
Адыгэ хэдзыпэ коеу N 13-мкэ Адыгэ
Республикэм и Къэралыгъо Совет —
Хасэм идепутатынымкэ кандинат**

Сятэжъ къищегъяжыгъ 2002-рэ ильэсийм Мыекъуапэ тыкъищхъыгъ, мышынцэсэу. Пчыхъэрэ зыщеджэцтгэгъяжъэхэ къэлэ еджаплэу N 20-м хысалымрэ тарихъярхэмкэ Къэлэгъяджэу ильэс 25-рэ юф юфшэнэр. Шхъэгъуяа си, лъфыгъиц зэдэтпүгъ.

Сепаратизмэм шхъэихыгъеу пэуцжырэ цыфхэр, организациехэр икъялхэмкэ 1991-рэ ильэсийм «Союз славян Адыгей» юфиорэр зэхэтшагъ. Адыгейим и Ашхъэрэ Совет иде-путатэу 1993-рэ ильэсийм сыхадзыгъ. Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэм иа 1-рэ, я 2-рэ, я 3-рэ, я 4-рэ зэлүгъякъяумкэ депутат полномочиехэр лэжжапкэ пылэу зъяцкъяа. Мы лъхъяным партиеу «Родинэм» ипартийнэ спиксэхэр сыхадзыгъ 2002-рэ ильэсийм.

имурадхэр «Славянхэм я Союз» пэблагъяа. Ары 2013-рэ ильэсийм а партием ибыракъ тичээтэу хэдзынхэм тывкъяллахъяа. Мы ильэсими Урысые и Къэралыгъо Думэ ыкъи Адыгейим и Къэралыгъо Совет — Хасэм ядепутатхэм яхэдзинхэм партиеу «Родинэм» тиргъицэу тахэлажэ.

Непэ Адыгейим ищыкъяа:

— Кадрэ политикэу яхылыгъ, тын-тыхын зэфыщыткъяхэр зэлүпласэхэр зэхъокыгъенхэр.

— Бюджет мылькур зэрэгэзеклорэм депутатхэмрэ общественостымрэ лъыпльэнхэр.

— Промышленнэ производствэмрэ мэкъу-мэшчимрэ зэтгээцожыгъенхэр.

— Къоджэ посэуплэхэм мэхэр ыкъи былыхъэр зыщагъяхъяштхэ, мэкъу зыщеоштхэ общественнэ чыгухэр ятыжыгъенхэр.

— Медицинэм ыкъи гъесэнэгъэм ясистемэу реформэхэм зэбгыраагъэзэхэр зыпкэигъяа.

— ЖКХ-м реформэ юфшэнэр юфшэнэр юфшэнэр юфшэнэр юфшэнэр.

— ЖКХ-м реформэ юфшэнэр

ЯКЪОДЖЭ ГУПСЭ ЩАГЪЭЛЪЭПІАГЪЭХ

Шеныгъэм и Мафэ къуаджэу Пшыжъхаблэ мэфэкитту щызэхащагъ. Гурит еджаплэм апэрэ одыджыныр къышитеуга ыкы аш къыкіэлъыклоу мы чылэм щыщхэу зэш-зэшыпхъухэу Къоджэ Мулазимрэ Халимэтрэ шэжь пхъэмбъухэр къафызэуахыгъэх. Ионыгъом и 1-м апэрэ егъеджэн сыхъатыр шэжкыым, лыгъэм афэгъэхыгъэу хъугъэ. Къоджэ щагум ар щыклоу ыкы зэрэджаплэу хэлэжъагъ.

Къоджэ Мулазим ыкы Халимэт якъебар ягупсэ закъохэм джынэс аштэштэгъ нылэп, хымэ цыфхэр аш къедизэу игъэктотыгъэу афэнэлосагъэхэп. Джы анах цыкхум къашегъэжъагъэу ахэм ацэ-алькъуацхэм, гэхъягъэу ялхэм аштыуазэ хъугъэх. Зэгорэм бэшагъэу Пшыжъхаблэ еджаплэр Къоджэ эш-зэшыпхъухэм къауыгъагъ ыкы ячылэ дэкъыхи, шеныгъэм игъогу техэгъагъэх. Ау апэралшигъэу къэлгъян фаер шапсыгъэхэм аштыц Къоджэ унагъохэр Пшыжъхаблэ щыпсэунхэу зэрэхуугъэр ары.

Адыгейим иветеранхэм я Сөвөт итхаматэу Къоджэ Аслынан шэжь пхъэмбъум икъяззухын къещакло фэхуугъэр. Аш къызэрэтфиолтагъэмкэ, Кавказ заом ильхъян Къудажхэм аштыц зэшиту хы Шуцэ Гушъомкэ Къэлэж къикыжы, Пшыжъхаблэ къыдэтысихъажыгъагъ.

Къоджэ зэшиту Пшыжъхаблэ къэкощыжыгъагъ, зыр сяте ятэж, адэр Мулазим ятэж, — къеутатэ Къоджэ Аслын. — Мулазим ятэу Исхъакъ «Огуулькъо хъаджэр» раоштыгъ. Пшыжъхаблэ икли льесэу Чабэм къогъагъ, псауу къыгъэзжыгъагъ, къели 3-рэ шашыши 5-рэ илагъэх. Цыфхъэсагъэу, лушуу щытыгъ.

Джащ тетэу Къудажхэм альапсэ Пшыжъхаблэ щыпстагъ. Огуулькъо Исхъакъ хъаджэм ильфыгъэхем гъэсэнгъэ аригъэгъэтигъ. Икэлэ нахыжъэу Къоджэ Мосэ мэкуу-

ригъаджэштыгъэх ыкы шеныгъэм дэлажъэштыгъ.

Хэгъэгу зэошхор къызежэхэм, Къоджэ Мулазим зэуаплэм хуухагъ, инасып къыхы, псаууи къыхэкъыжыгъ ыкы шеныгъэм

къогъагъ. Къушхъэ-металлургический институтэу аш дэтым чэхъэгъагъ.

— Еджэнэр къызеухым ыуж къелэгъаджэу институтын щилэжъэнэу Мулазим къычагъенэжыгъагъ, — elo ыкъошэу Къоджэ Аслын. — Ау етланэ Москва къожыгъагъ, аш щы-

иофуу ригъажыгъагъэр лыгъеклэгъагъ. 1965-рэ ильесым докторы-циэр къыгъэшыпкъэжыгъ. Джащ тетэу адигэ лъэпкыям геологии шеныгъэхэмкэ иалэрэ докторэу Къоджэ Мулазим хуугъэ. 1966-рэ ильесым Москва къышыдигъэгъэ тхылхэу геолого-минералогическэ шен-

ныгъэхэм афэгъэхыгъэхэр къенагъэх. «Сикъошэу Къоджэ Аюбэ мы тхыльхэр есэтих», ахэм атхагъ. Къоджэ Аслын ятэ иягъэхэу Пшыжъхъэблэ еджаплэм тын фишыжыгъэх. Къоджэ Мулазим 1978-рэ ильэсым дунаим ехыжыгъ. Аш ишхъэгъусэ осетин лъэпкыям щыщыгъ, зы пхъу ялагъ. Мулазим ыпхъуу шеныгъэхэм ятогу техэгъагъ, ядернэ физикэмкэ шеныгъэлэжыгъ, ау илофшэн уз хихыгъ ыкы ныбжыкъиу дунаим ехыжыгъ. Мулазим пхъэрэлти туу къыкэнэгъ. Сергей Топтыгинир Урысыем изаслуженнэ артист, оперэ къэзыорэ анах ордэйло цэргийхээ аштыц.

Къоджэ Исхъакъ къытекыгъэ зэш-зэшыпхъухэм Халимэт анахыкъагъ, 1915-рэ ильесым къэхъуугъагъ. Къызхъэхъэгъэ лъэхъян къинхэм, зэблэкъыгъохэм ямылтытыгъэу, ашьэрэ гэсэнгъэ зэригъэгъотыгъагъ. Краснодар юридическэ факультет къызиухыгъагъ ыкы апэрэ адигэ бзыльфыгъэ юристэу хуугъагъ. Еджэнэр къызеухым, Адыгэ автоном хэкум инотариальнэ конторэ ипащэу юф ышлаагъ. Ау Хэгъэгу зэошхор къежыгъагъ, фашистхэр Мыекъуап къесыгъэх, Къоджэ Халимэт пыим шээфуу пэуцужыре купхэм ахэхъагъ. Хэку нотариусэу Къоджэ Халимэт фашистхэм 1942-рэ ильесым аукыгъ, ау аш ыпеклэ къин рагъэлэгъуу. Ильес 27-рэ нылэп Халимэт ыныбжыгъяа. Хэгъэгу зэошхом хэклида-

гъэхэм ясаугъэт шъхъаэу Мыекъуап дэтым изэкъош къэхалъэ джы Халимэт щэгупсэфы.

Пшыжъхъэблэ гурт еджаплэм къычэхъажыгъэхэм мы къэбархэр къафалотагъэх. Лыгъэм, псеэмыблэжыныгъэм, шеныгъэхэм уафблэным ыкы ухэгъэтуу шу пълэгъуным, уфэлэжъэним ящисэх. Апэрэ одыджыныр шеныгъэхэм ятогу техэжъажыхэрэм къафытеуга. Аш къыкіэлъыклоу Къоджэ Мулазимрэ Халимэтрэ яшэжь пхъэмбъухэр къызэуахыгъэх. Шэуджэн районым ипащэу Мэрэтыкъо Аслынэр ветеранхэм ясовет итхаматэу Къоджэ Аслынэр мы тофхъабзэр агъецкэгъ. Мулазимрэ Халимэтрэ япхъэмбъухэм азыфагу джыри зы дэт. Хэгъэгу зэошхом иорден аш тешыхъагъ, ар нэбгыртуми яхэгъэтуу къызраухумагъэм ишыхыат.

— Геолого-минералогическэ шеныгъэхэмкэ апэрэ адигэ докторэу Къоджэ Мулазим хуугъагъэ, нэмикэ шеныгъэхэм мы лъэныкъор анах къин, — elo тарих шеныгъэхэмкэ кандидатэу, Пшыжъхъаблэ къызыхъуугъэу Нэджыкъо Схъатый.

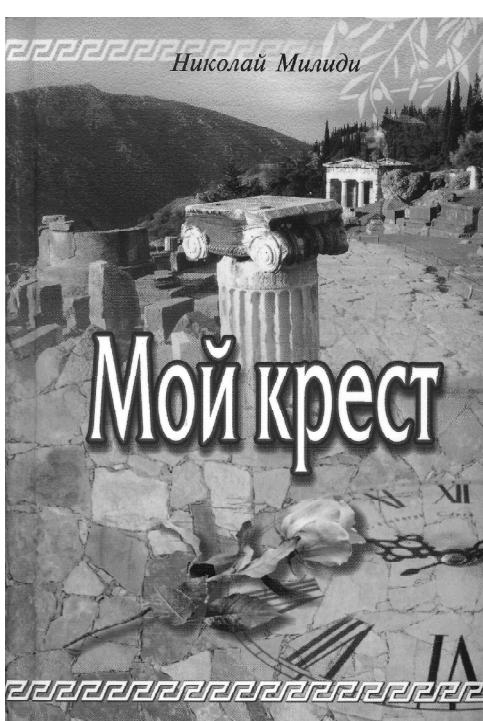
— Джы къызнесыгъэми мы шеныгъэхэмкэ докторэу а зыр ардыгэхэм къаахэгъэр.

Къоджэ Мулазим ишэжь гэлэлэгъэнэр, зыщыц къуаджэм ыцэ щягъэшэжыгъэнэр аш ишхъэгъусэу Чэбэхъан ильэлүг. Къоджэ Аслын къызэрилтэжъирэмкэ, дээ къулыкъум хэтыфэ Мулазим дэжь къоштыгъэ ыкы аш идунай зэхъожьым ишхъэгъусэ ар иосынетыгъ.

— Къоджэ зэш-зэшыпхъухэм якъебар ыпеклэ зэхэтхыщтыгъ, — ытуагъ район пашэу Мэрэтыкъо Аслын, — джы непэ икы фэдизэу ахэм ягъэхъяа тшагъэ. Еджаплэм шэжь пхъэмбъухэр къызэзэутхыгъэх, Шэуджэн районым имузэй ахэм ясурэтхэр чэдгээуцыхы, якъебархэри ахэм гүсэ афштыгъщых.

Ау анах шъхъаэр — мафэ къэс якъоджэгъ нахыжъхэр пшыжъхъэблэ еджаклохэм янэрээрэлгээштых. Якъебар аштэшт, ящисэтехыгъэштых. Джаш тетэу тарих нэкүубгъохэр нафэ къэхъух, зы унагъо икъэбар лъэпкыям, хэкум анапэу, ящытхьюу мэхъу, шэжкыр мэлтээ. **ГҮҮКІЛІ Сусан.**

ТХЫЛЪЫКІЭХЭР

Хэгъэгушхом, Чыгум ыкы цыфхэм афэусэ

Урысые хэгъэгушхом изы Iахъэу, Адыгейим зэгуро-зэдэштэу цыф лъэпкыబэ щызэдэпсэу. Ахэм зэкъеми яльфыпэ чыпэ күшэпэ гупсэф щырэлэнэу мыхъуугъэми, ильесыбэм къыклоу лъапсэ зыщашигъэу, тынчынгъэ щылаклэр зыщашигъэ Адыгэ Республикар яунэгъохо хуугъэ. Ахэм аштыц тхаклоу, усаклоу, зэдзэклаклоу Николай Милиди. Милиди ироизведенхээу «Тахтамукай», «Песни Крита», «Понтийцы», «Бетвь оливы», «Реки полнятся ручьями», «Бессмертие ветков», тхыльэу «Край мой адигский» ыкы нэмикэхэмкэ тхыльеджэхэм зэльшээ.

Мы мафхэм Н. Милиди иусэ сбор-

никэу «Мой крест» зыфиорэр къыдэкъыгъ. Лиро-эпическе сборникым усаклом игувшысэхэр мыш фэдэ күхэу къышытгъэх: «Мой крест», «Край мой адигский», «Березовый рай», «Эллада» ыкы поэмэхэр.

Гъэшэ нэлкъхэр... Зыщыошу, зыщычыи, зыщыгабли, зыщызаи бэу ахэм ахэт... Зылап къылфээзынгъэу, узымыгъэлэгъэу, пэшхъяагъ пфэххъяагъ, халыгыу зыщыбготыгъэу, узэрэцэйфыр зэхашлэу ыкы зыдэозгъэшэжкыгъэу ашхъэе узыщыфагъэдагъэр ары уихэгъэгүр, уибысымыр, уиунэр. Усаклоу Николай Милиди ышээзэ фэусэ Урысые хэгъэгушхуу къурэм лъйтхорэ пэпч зафэу Iэхэр зыщафащэ-

ирэм, уцуулэ-псэуплэ гупсэф фэхуугъэ Адыгейими идахэ ылоу, ахэм афэусэным езэштырэп.

Усаклом ешэхэти мы Дунаишхом хын-хынэлтэй ин пшъэрэлтэй зэрэштирилэр ыкы ар пылханчээу ыхын ээрэфэаэр. Ау сидрэ ушэтыпли икыгъо зэрэялэр ышшош мэхъу, ашкэ щысэхэри ихьой; ицыхъэ тель шлошхуныгъэм, къэрарым ыкы шуулэгъум Цыфыр Иягъэм зэрэщахуумэштэм. Н. Милиди иусэ тхылъыкъеу «Мой крест» хэль акыл куур тхыльеджэхэм зэралтыиэссытим ыкы ашкэ яшшошхэр къызэрараощтэм теджэнджешырэп.

(Тикорр.).

ЕджапІэм ихъаклагъэх

Шіенгъэм и Мафэ иапэрэ урок нахь гъэшігъон зэрэхъущтим ельтыгъэу лъэнкъо зэфэшъяфафхэм яхыллагъэу ар республикэм щызэхашгъагъ. Селоу Красногвардейскэм дэт гимназием а мафэм Къэралыгъо автоинспекцием иофышшэхэр ихъаклагъэх.

ЕджапІэм щылагъэх Адыгэ Республикэникмкэ Къэралыгъо автоинспекцием ипащэ игуадзэу Гусерыкъо Рамзинэ, гъогур щынэгъончъянмкэ отделым ипащэу Бзэсэжъ Муратэ.

Мэфэкі линейкэм ыуж автоинспекторхэр ны-тихэм, кілэлэджаюхэм адэгүшшагъэх, сабийхэм гъогурыкъоным ишапхъехэр ягъэшшэгъенхэм мэхъанэу илэр къафалотагъ, ны-тихэр Іепылгъэу афэхъунхэу къяджагъэх.

Ублэпэ классхэм шхъяфафу гъогурыкъоныр щынэгъончъянм фэгъэхъыгъэ

урок ашыкъуагъ. Республикэ зэнекъою «Безопасное колесо» зыфиорэм щитекъуагъэхэм ар зэхашагъ. Гъогурыкъоным ишапхъехэр шокі имылэу кілэццыкъухэм ашлэнхэ, агъэцкілэнхэ зэрэфаар ахэм агурагъэноым пылыгъэх. Кілэццыкъухэм яупчэхэм джэуапхэр ягуапэу аратыгъыгъэх. Мэзахэ зыхъукіе нэфынэм къихэлдыкъирэ пкыгъохэр сабийхэм ящыгъынхэм, ярюзакхэм зэрахэлъынхэ фарехэр ны-тихэм аруягъ.

(Тикорр.).

туризмэр

Москва – Анталия

Урысыемрэ Тыркуемрэ ялышхъэхэм азыфагу ильгъээ зэфыщытыкіхэр къызелхыгъэхэм ыуж мэзипшл текыгъ. Бэдээгъу мазэм Реджеп Эрдоган Владимир Путиним телефонкіе къыфитеуи зэдэгүшшэгъагъэх, нэужум зэулагъэх ыки зэшүжкыгъэх. Пащэхэр зэрэзэгъыгъэхэм диштэу Урысыем иавиакомпаниехэм Тыркуем зыгъэпсэфакло клоэ цыфхэм апае чартернэ рейсхэр къызэуахыжынхэу фитынгъэ аратыгъыгъ.

Ионыгъом и 2-м аэропортэу Шереметьевым икіи апэрэ чартернэ рейсымкэ нэбгыре 322-рэ Тыркуем бывыгъэ. Самолетыр авиакомпаниен Roual Flidht зыфиорэм ий, ар Анталием къыщетысэхыгъ. Компанием испециалистэу Максим Курашвили къызэриорэмкэ, билетхэр цыфхэм мэфэ зытукэ аштэгъагъэх, салоным чыпілэ нэкл илаагъэп.

Тыркуем итуроператорхэр

апэрэу Тыркуем бывынр езыгъэжъэжыгъэхэм дахэу къапэгъокыгъэх.

Чarterнэ рейсхэр ренэу Тыркуем Kloхэу зыхъужкыкэ, зыгъэпсэфаклохэм зеклоным мылькоу тырагъэкъуадэрэм процент 20—30 фэдиз къыщыкілэнэу elo Урысыемкэ туроператорхэм я Ассоциации ивице-президентэу Дмитрий Гориням.

Зыгъэпсэфыгъо уахтэр Анталием нахь щыкыкх, арышь, ильэсэм ыкіхэм нэбгыришъэ пчагъэ джыри аш бывынхэ алээкыщ.

Урысыем щыпсэухэрэм Тыркуем зыщаэпсэфыным зызэрэфагъээжъыщтим щеч хэлтэп. Анахьэу ахэр дээзыхыххэрээр «все включено» зыфиорэ шыкіл тетэу яхъаклэхэм юф зэрэшэрэр ары. Турхэм уасэу афашыхэрэми мэхъанэ ил. Гүшүэл пае, Къырым е Шъачэ аштэгэбэфакло защибгъэпсэфынэу укломэ лыптыштимрэ Анталием икон тебъэкъодэштимрэ бэклэ зэтекъихэрэп. Анахьэу мы лъэхъаным путевэ уасэхэм къашыкагъ. Зиунгэлэ клюгэ цыфхэм къызэриорэмкэ, зыгъэпсэфыгъо мафхэм атырагъэкъуадэштэгъэ ахъщэм сомэ мин 12—15 фэдиз къыщыкагъ. Аш ишуагъэкэ тхъамафэп, мэфи 10 фэдизрэ джы Тыркуем зыщыбгъэпсэфын плъэкъишт.

Мэзипшлэу тицьыфхэр Тыр-

куем зыщамыгъэкъуагъэхэм къыкыцоц сомэ миллиарди 10 фэдиз къэралыгъом шлокодыгъ. Арышь, Ионыгъомрэ чъэльгүумрэ джыри цыфыбэ Урысыем икылхэу аш зэрэклошщутхэр лъешэу ягуап.

Урысыем иавиакомпаниехэу «Azur Au», «Северный ветер» ыкы «Nord Wind» зыфиорэрэ ары апэрэ чarterнэ рейсхэр къызэузыхыжыгъэхэр. «Ter Tour» зыфиорэ авиакомпанием идиректорэу Лариса Ахановам къызэриорэмкэ, тызыхэт мазэм ыгузэгүхэм анэс Тыркуем зэрэклоштхэ путевкэхэм ауасэ джыри къыщагъэкленэу мэгугъэ. Ареуштэу мыхууми, Тыркуем изыгъэпсэфыпэхэу тицьыфхэм шүг атэльгүхэхэр ашыгъупшагъэхэп, аш ихьацэхэлэри ахэм къяжэх.

Зыгъэпсэфаклохэм ялечагъэ къызыхахъокэ, ахэр Тыркуем нэзыгъэсштхэ самолетхэр тикъэралыгъо икъэлэ инхэм арбыбыкыхэу рагъэжэшт.

(Тикорр.).

Шуушлагъэр клоудырэп

Цыфхэм афапшээрэм игугу дахэклэ ашы, нэшүкэ къыопльых, сыйдрэ чыпілэ итугыу щашы. Шу зышлагъэр умыртэгъуэми, угукэ уехуапсэ, пльэгъумэ пшоонгъо охуу. Тхъэмкэ шыкур, джыри аш фэдэ цыфхэр къытхэтых. Ары «Шу ши, псым хад» зыкылорэр. Непэрэ щылэкэ зэжкум къиньбэ къызыдыхыгъ. Цыфхэм гүкэгъунгъэу ахэлхырэ нахь макэ хъугъэ. «Пэ дагъэмэ, пшыхэ щыфэхъ» зыфиорэ гүшүэжъырэ загъорэ шхъхэм къехъами, шур ыкылыу къехъу.

Шхъадж къызыщыхуугъэу, зыщаплугъэу, зыщеджагъэр шу ельэгъу. Аш итугыу дахэклэ ашынмэ хэт шомынгъона! Джаш фэдэ цыф шаагъохэр джы непэ къытхэтых. Сэ анахьэу сзыгъэгушорэр тиньжыкіхэм аш фэдэу ахэтыр нахьыбэ зэрэхъурэр ары.

Совет хабзэм ильхъан комсомол, пионер, октябрят зыфэглощтхэу тиагъэхэр ары ныбжыккэе къыткіхъухъэхэрэп агэ зыпштэгъэхэр. Плунгъэ мэхъанэшо ахэм ялагъ. Пионерскэ организациеу еджапІэм зэрашыщыгъэм фэдэу тицьуаджэ икілэлпүлгүзэу, полицием иполковникэу, запасын щылэ Хъодэ Айдэмыр ильэс пчагъэ хъугъэу «пионерске

костерыр» жъоныгъуакіэм и 19-м чылэм щызэхещэ. Мылофтхъабзэм чылэм дэт гурит еджапІэм икілэледжаклохэр, Адыгэкъалэ къыкырэ кілэлэджаюхэр, спортсменхэр къекъулалэх. Мыш къоджэдэсхэри зэклэ плюми хъунэу къеугъоих. Мыгыи юфтхъабзэр дэгъо зэхищагъ чылэм икілэ чанэу Хъодэ Айдэмыр иныбджэгъуэхэр итугъэхэр. Аш ылж милиционер хахы, ильэс 33-рэ аш къулыкъур щихыгъ, изваниеклэ

иофышхор ильэс пчагъэ хъугъэу зэригъэцакіэрэм пае.

Хъодэ Айдэмыр 1979-рэ ильэсэм дээм къулыкъу щихынэу ашагъ. Хы-Дээ Флотым и Мафэ химыгъэунэфыкіеу. Мылофтм Адыгэкъалэ инароднэ депутатхэм я Совет итхаматэу Лыхэсэ Юрэ щигъэгъозагъ. Хы-Дээ Флотым и Мафэ нахь итгэктотгыгъэу хагъэунэфыкызэ ашынэу зэдаштагъ. Чыпэлэу зыщызэукаштхэри агъэнэфаг — заом щыфэхыгъэхэм афэгъэхыгъэ сауьгэштэу ашыгъэрэ ары. Аш пэмычижьеу Хы-Дээ

полковникым нэсигъэу пенсием клоожыгъэу чылэм щэпсэ. Сыд фэдэ 1энатлэ илэми, хыр ыгу икыгъэп Айдэмыр. Зы ильэс блигъэгъэгъэп иныбджэгъуэхэр итугъэхэр Хы-Дээ Флотым и Мафэ химыгъэунэфыкіеу. Мылофтм Адыгэкъалэ инароднэ депутатхэм я Совет итхаматэу Лыхэсэ Юрэ щигъэгъозагъ. Хы-Дээ Флотым и Мафэ нахь итгэктотгыгъэу хагъэунэфыкызэ ашынэу зэдаштагъ. Чыпэлэу зыщызэукаштхэри агъэнэфаг — заом щыфэхыгъэхэм афэгъэхыгъэ сауьгэштэу ашыгъэрэ ары. Аш пэмычижьеу Хы-Дээ

Флотым ипкыгъо зэфэшхъафхэр ыки морякхэм яклубэу «Дышь» зыфиорэрэ агъеуцугъ.

Джырэблагъэ Хы-Дээ Флотым имэфэкі мыш щыхагъэунэфыкігъ. Аш къеклонгъэхэр Адыгэкъалэ ипащэу Хъатэгъу Налбай, къалэм иветеранхэм япашэу Джэндэрэ Мосэ, къоджэ ветеранхэм ялащэу Хъодэ Сэфэр, Хы-Дээ Флотым иветеранхэм Лыхэсэ Хъазрэт, Мэшфэшү Мухьдинэ, Хъокло Хъатыгъуэхъо, Хъодэ Айдэмыр, Лыхэсэ Казбек ыкы нэмыкхэр. Хы-Дээ Флотым иморякхэм я Мафэкэ къафэгүшүагъ Адыгэкъалэ ипащэу Хъатэгъу Налбай.

— Сыгу къыздеиэу шуумэфэкъыкэ сыкышшуфэгушо, — къариуагъ Хъатэгъум. — Къулыкъу шуухыгъэр псынкэлэ, ау лыгъэ шуухэлэу шуумиродинэ ар фэшухыгъ. Джы къэнагъэм псаунгыгъэ пытэрэ щылэкэ мамыррэ шууицэ, шуумынхэм яхъяр фэшхъяф шуумылээжоу бэрэ шуущынэнэу сышуфэлъало.

Джаш фэдэу гүшүэ дагхэхэр къафэгүш Айдэмэрэ Мосэ, Лыхэсэ Хъазрэт, Мэшфэшү Мухьдинэ, Хъокло Хъатыгъуэхъо, Лыхэсэ Казбек. Хы-Дээ Флотым иветеранхэм я Мафэу блэкигъээр дахэу агъэмэфэкъыгъ, гукъэгъуэхъбээмэ аргуущагъэх, ныбджэгъубээмэ ягуугу дахэклэ ашыгъ.

Хъодэ Сэфэр.

КИ Ы М А Ф Э М

зэрэфэхъазырхэр аупльэкү

**Псэуплэ-коммунальнэ
хызмэтэм иобъектхэу
Мыекъуапэ дэтхэр
кымафэм зэрэфэхъа-
зырхэр мы уахтэм
аупльэкү. Къэлэ
администрацием ипресс-
къулыкъу кызэриты-
гъэмкіэ, урамхэм атель
осыр зытхъущт технике
20 зерагъэгъотыгъ.**

Нэбгыри 3 хэкіодагь

Іоныгъом и 6-м, сыхыатыр 19.00-м Мыекъопэ районным иавтомобильт гъогоу «Мыекъуапэ — Каменномостский» зыфиорэм транспортхэр зыщызэутэктыгъехэ хуугъэ-шлагъэ хыльз кытихъухъагь. Автомобилэу ВАЗ-2115-мрэ цыфхэр къезыщэктыхэрэ маршруткэу Форд-Транзитымрэ зэутэктыгъех.

Аварием ыпкъ кыккэу ВАЗ-2115-м иводителэу ильэс 37-рэ зыныбжымы ыкки ащ кындысыгъэ нэбгыритгум (ильэс 29-рэ ыкки 46-рэ аныбж) шъобж хыльз эутэгчагъэхэм къахаккэу а чыплем ядунаи щахъожыгъ.

Хуугъэ-шлагъэр зыщыхъугъе чыплем АР-м хэгъэгу клоц Иофхэмкэ иминистрэу Александр Речицкэр ыкки Къэралыгъо автоинспекцием икулыкъушэхэр куягъэх.

Пешхорыгъэшъеу зерагъэ-унэфигъэмкэ, ВАЗ-м иводителэу Мыекъопэ районным щыщыр ыпкъе кыккыре автобус цыккүм итгогу техни, еутэкыгъ.

Ильэс 39-рэ зыныбж бзыль-

фыгъеу ыкки ильэс 15 зыныбж бзыльхуу маршруткэм исыгъэхэм

шъобж макіхэр атещагъэхэхъугъэ.

АР-м хэгъэгу клоц Иофхэмкэ и Министерствэ ипресс-къулыкъу кызэрэтиуагъэмкэ, следственне-оперативнэ кулем икулыкъушэхэм хуугъэ-шлагъэр зыщыхъугъэ чыплем итгоктыгъеу къапльхыз. Ащ лъапсэу фэххууягъэр икуюу зэйтэшэгъэным фэшл автотехническэ ыкки нэмийк экспертизэхэр ашых. Ахэм язэфхызыжхэмкэ процесуальнэ унашно ашыщт.

КИАРЭ Фатим.

Кіэп кыгъотыгъ

Наркотикхэм япхыгъэ бзыджэшлагъэхэр кыххэгъэ-щыгъэнхэр, ащ епхыгъэ пешхорыгъэш юфхъабзэхэр зэхэцгээнхэр полицеим

ративникхэм ильэс 26-рэ зыныбж кіэлаккэу мы муниципальнэ образованием щыпсэурэм иунэ къальхуу. Инспектор-кинологын хэгээсагъэр игусэу псэуплэм ичыплем заулэ къапльхыз. «Фортуна» зыцэ хъэм бысымын ыгъэбыльгъэ наркотикхэр кыгъотыгъэх. Ау илоф ащ щиухыгъэп, нэмийк псэуалье горэм кіэп грамми 120-м ехуу кышигъотыгъ. Хэбзэхъумаклохэм уголовнэ иоф кызэрэуахыгъ, кіэлаккэм лажэ илэ загээнэфыкэ, ильэс 3-м нэс халас къыхын ылъекыиц.

АР-м хэгъэгу клоц Иофхэмкэ и Министерствэ ипресс-къулыкъу.

икулыкъушэхэм пшъериль шхъаалуу зыфыгъэуцжы. А иофшэнным кыдыхэльтигъэ УФ-м хэгъэгу клоц Иофхэмкэ и Министерствэ иотделэу Джэджэ районным щылэм иопе-

Тхъамафэм ихъугъэ-шлагъэхэр

Адыгэ Республикэм хэгъэгу клоц Иофхэмкэ и Министерствэ кызэрэтиуремкэ, шышхъээум и 29-м кыщгээжъагъэу Іоныгъом и 4-м нэс республикэм бзэджэшлагъэ 47-рэ Ѣзызрахъагъ.

Ахэр: тыгъуагъэхэу 18, цыфым ыпкъынэлынэ шъобж хыльзэхэр тыращагъэхэу 1, гъэпцагъэ зыхэль зы бзэджэшлагъэ 1, нэмыкхэри. Экономикэм ыльзэнхыкъокэ хэбзэхъэуцугъэр гъогогуу 10-рэ аукъуагъэу хэбзэхъумэкко кулыкъухъем кыхагъэшыгъ. Бзэджэшлагъэ зезыхъэгъэ нэбгырэ 40 айзунэфыгъ, зэхафын альэкыгъэр процент 70-м ехуу.

Блэкыгъэ тхъамафэм Адыгэим итгогхэм хуугъэ-шлагъи 9 къатехъухъагъ. Ахэм нэбгыри 2 ахэкодагъ, нэбгыри 9-мэ шъобжхэр атещагъэхэхъугъэр гъогогуу 49-рэ къаубытыгъ, гъогурыкъоным ишапхъэхэр гъогогуу 3109-рэ аукъуагъэу кыхагъэшыгъ.

Организацием етыгъуагъ

Агробизнесым фэгъэзэгъэ фирмэм ипащэ УФ-м хэгъэгу клоц Иофхэмкэ и Министерствэ иотделэу «Кошхабл» зыфилорэм зыкъыфигъэзагъ. Ащ кызэрэриотагъэмкэ, мы районным щыпсэурэ хуульфыгъэм организацием имэкүмэш продукции ытыгъуагъ. Экономикэ щынэгъончъенным ыкки къольхээ тын-тыхынным пешуеклогочъеннымкэ отделымрэ уголовнэ лъыхъоным икулыкъушэхэмрэ зэхашгъэ оперативнэ иофхъабзэхэм кызэрэгэлэгъетаагъэмкэ, компанием ипащэ пцы ыусыгъэп, хуульфыгъэм бзэджэшлагъэ зэрихъагъ. Ильэс 28-рэ зыныбж кіэлаккэу Кошхэблэ районным щыпсэурэ къаубытыгъ. Нэужым кызэрэнэфагъэмкэ, бзэджэшлагъитумэ мыр ахэшагъ. Ильэсэу тызыхъетым имээза на-трыфыр къалэу Краснодар ришиныш, Новороссийскэ нигъэсын фэгъэгъ. Ау натрыф тонн 33-м изы Iахь ары мы чыплем рищэлэгъэр. Жынонгъокэ мазэми мыш фэдэ шыккэр кызэрэхагъэшыгъэмкэ, бзэджашлэм зэклэмкэ мэкүмэш продукции тонн 30 фэдиз ытыгъуагъ, зээрарыр сомэ мин 400-м къэхъагъ. Хэбзэхъумаклохэм уголовнэ иоф кызэрэуахыгъ, зэхэфынхэр зэхашгъэхъ. Кіэлаккэм лажэ зэрилэр хыкумым ыгъэунэфыгъ ыкки сыхыат 400-м тельтигъэ шохкэ зимишэ иофшэнхэр ыгъэцкэлхэу пшъэдэкыж тырилхъагъ.

Уголовнэ иоф кызэрэуахыгъ

Ильэс 44-рэ зыныбж хуульфыгъэу тикъэлэ шъхьаэ щыпсэурэм гъэпцагъэ зыхэль бзэджэшлагъэ зэрээрихъагъэр УФ-м и МВД иотделэу Мыекъопэ районным щылэм ыгъэунэфыгъ. Кызэрэнэфагъэмкэ, районным щыпсэурэ бзыльфыгъэм ахъщэ чыфэ ишыклагъэу мы хуульфыгъэм зыфигъэзагъ ыкки сомэ мини 100 къылхыгъ. Чыфэр кызэрэтижыщ шыккэмкэ лъэнхыкъохэр жэрийоу зээзэгъэхъ, ау ащ даклоу бзыльфыгъэр зычэс унэр зэрэтетхагъэр къэзьушхытээрэ документхэр хуульфыгъэм ыштагъэхъ. Охтэ тэлкэ тешлагъэу хуульфыгъэм а тхъапэхэр кызэрэтижэхэхъ, посуулэр ежэ зытырхтэхъыгъ. Зээрарыр сомэ миллион 1,7-м ехуу. Мы уахтэм уголовнэ иоф кызэрэуахыгъ, зэхэфынхэр маклох.

Бзыльфыгъэр къагъотыжъыгъ

Зыдэхъугъэр амышэу кіодыгъэ бзыльфыгъэр зыдэшыиэр УФ-м хэгъэгу клоц Иофхэмкэ и Министерствэ Тэххутэмыкье районнымкэ иотдел икулыкъушэхэм псынккэу агъэунэфын альэкыгъ. Районным щыпсэурэ бзыльфыгъэу ильэс 66-рэ зыныбжхэм полицейскэхэм закыфигъэзагъ ыкки ильэс 29-рэ зыныбж ыпхуу унэм икки, кызэримыгъэзэжыгъэр къафилотагъ. Пенсионеркэм кызэрэриуагъэмкэ, бзыльфыгъэр ныбжыкъэм сэкъатныгъэ ил. Уголовнэ розыскым, гъогу-патруль кулыкъум иофшэнхэр, полицием ичасткэв уполномоченхэр бзыльфыгъэм лъыхъугъэхъ. Ащ инэйасэхэм, иныбджэгъухэм, зышэхэрэм гүшүэлэгъ афэхъугъэхъ. Зылтыхъухэрээр район гупчэм щыпсэурэ инэйосэ хуульфыгъэм дэжь исин ылъекыщтэу полицейскэхэм къэбар къаалекхэгъ. Ар заупльэкүм, шыыпкъэу къычлекыгъ. Бзыльфыгъэм профилактическэ зэдэгүшыгъэш дашыгъ, нэужым зыехэм аратыжыгъ.

АР-м хэгъэгу клоц Иофхэмкэ и Министерствэ ипресс-къулыкъу.

КИНОМ И ИЛЬЭС ФЭГЬЭХЬЫГЬ

«Зэрдахэм» идэхагъэ хэхъо

Кіләцыкыу къешъою ансамблэу «Зэрдахэм» фильмэ цыклоу тырахыгъэм ильэтегъеуцо Мые-күапе щыкыагъ. Правительством ику-лыкүушшэхэр, культурэмэ искусстввэмэ ялофышшэхэр зэхахьэм хэлэжьагъэх.

Адыгэ Республикаем и Лъепкъ музей «Зэрдахэм» тырахыгъэ фильмэр къыша гэлэгъягъ. «Клип» піонир нахь тэрэзкэ зылтыатгэхэм адебгаштэ хууц. Лъепкъ театрэу Цэй Ибрахимэ юцэ зыхырэм ирежиссерэу Емкүж Андзор къизэриуагъэ, «Зэрдахэм» ехыллэгэ къэгэльэгъонир щыненгъэм къыхэхыгъеу гээпсыгъэ.

— Дунайм щызэллашшээрэ зыгъэпсэфыпэу «Лэгъо-Накъэ» фильмэр щитехьыгъ, — къытиуагъ Амкүж Андзор. — Сэ анахьэу къыздэхьумэ сшо-игуагъэр Адыгэ Республикаем икүушхъэхэр, псыкъефххэр, мэзхэр, псыхъо чөрхэр, зыгъэпсэфыпэхэр дахэу къэгэльэгъонхэр ары. Къэшъуаклохэм ялэпэсэнгъэ куоу сильынэсынэу унашо зыфесшыжыгъагъэп. Адыгэ мэкъамэхэр, къашхъохэр хэтхэу едзыгъом къышысэуатэ Адыгэ Республикаем ичыюопс идэхагъэ.

Адыгэ Республикаем культу-рэмкэ иминистрэу Къулэ Мыхъамет «Зэрдахэм» къышыт-хуугъ. Фестивальхэм, дунэе

зэлукэгъухэм хагъеунэфыкырэ чыпэхэр къашыдэзыхыгъэ кіләцыкыу купыр зызэхашаагъэр ильэс заул нылэп зэрхуулагъ. Ансамблэу «Налмэсым» лъепкъ къашью щагъеуцгъэхэм музыкэу ашыжынчырэ «Зэрдахэм» зэрэшгээфедагъэм зи мыхъун хэлъеп. Художественнэ пащэу Ислемэ Фатимэ къэшъуаклохэр ыгъэсэнхэм ылэктэ лъепкъ шлэжьым, искусствэм яхыллэгъэ къэбархэр къафелуатэх.

Республикаем гъэсэнгъэмрэ шлэнгъэмрэкэ иминистрэу Хууаж Аминэт «Зэрдахэм»

итворчествэ зэрэллыпльэрэр къыуагъ. Къэшъуаклоу хэтхэм яччагъэ хэхъонэу, ныбжым ельтытыгъэу хэктижыхэрэм ачылпэ ихьаштхэр псынкэу къагъотынхэу афиуагъ. Культурэм ишүагъэкэ еджекло цык-хэм щыненгъэр нахышшоу къагурую зэрхуулагъэм министрэм мэхъэнэ ин ритигъ.

Лъепкъ театрэу И. Цэим юцэ зыхырэм ихудожественнэ пащэу Шхъэлэхъо Светланэ клипэу тырахыгъэм анахьэу къыхигъэшгэйгъэр егъэжкаплэмрэ къэхуимрэ.

— Лъепкъ музей ехыллэгъэ къэбархэмкэ едзыгъохэр режиссерэм ригъэжьагъэх ыкыиухыжыгъэх, — къыуагъ Шхъэлэхъо Светланэ. — Аш къышыхъатырэр тарихъэу къэт-күгээр дэгъо туслэн зэрэфадаар ары.

Урсылем инароднэ артистэу Кукэнэ Муратэ клипэу уахтэм диштэу ылъытагъ. Шыухэр, къушхъэхэр, псыхъохэр искусствэм ыбзэктэ режиссерэм къегээльгээх, къыб-дэгэгүүшгээх.

Адыгэим и Къэралыгъо ан-

самблэу «Налмэсым» идируктор шхъаэу Бастэ Азмет къызэрэхигъэшгээ, Адыгэ Республикаем зыкли ушмынгъэми, клипым узепльыкэ бэ къыбу-рыоштыр. Зекю тофыгъохэм апильхэм режиссерым итвортчествэ осэ ин ратышт.

Республикэм и Лъепкъ театэр иартисткэу, спектаклеу «Лъышшэжым» роль шхъаэхэр къышызышыгъэхэм ащищэу Хъэлэштэ Саныет клипым хэлажьэ. Едзыгъохэм уярлы зыхыкэу, комедием гукэ ухе-щэ, кіләцыкыу хэмрэ зынныжь икүгъэхэмрэ къашьом еллыкэу фырялэр зэбгэапшэ шшоигъо уахтэ къыоклы.

Операторхэу Къэрмэко Ас-кар, Хъаджымэ Ахымэд, кіләцыкыу къэшъуаклохэм яхудожественнэ пащэу Ислемэ Фатимэ тапэкилоф зэдашлэ ашоигъу. Клипым хэлэжьэрэ кіләцыкыу хэм адыгэ шуашэхэр ашигъхэу зытэлэхъум, гүшүлэгъу тафэхуугъ. Лъепкъ искусствэр ашоогъэшшэгъон, фильм кілэкир гукъекыжь ль-пэу яшт.

Режиссерэу А. Емкүжым, художественнэ пащэу Ф. Ислемэм ятвортчествэ зэлхынгъэхэм къахэдгэшшэрэ кіләцыкыу хэм илээдэгъэшшэрэ, «Зэрдахэм» идэхагъэ зэрэхэхьоштыр ары. Кіләцыкыу хэмрэ Лъепкъ музей къышышыуагъэр, клипым хэт едзыгъохэр къагъэлэгъуагъэх. Зэхахьм къэкиуагъэр зэхэтхэу нэпээпль сурэтхэр атирахыгъэх, къыкылэллыкэу зэлукэгъур зэрагъэ-псыщтым зэдегупшыасъэх.

САХЬИДЭКЬО Нурбый.

Сурэтыр музейм къышыт-хуугъ.

ПЭНЭШЬУ Сэфэр

Сэмэркъэум, лакъырдым якъогъуп

Аш фэдэ письмэ къылукагъэп

Мыекъуапэ щыпсэурэ лыр инэлосэ лэу куаджэм кыкыгъэр урамым ылэ къызщефэм, сэлам рихи, еупчыгъ:

— Азмет, письмэу къыпфэстхыгъэр кыпумыкагъэмэ сшэрэп нахь, джэуал къептижкыгъэп.

— Тара письмэу зыфаплорэ? — къеупчыгъ Азмет. — Сомэ минипши чыфэу остымэ пшоигъо зэрхыхагъэр арымэ, къыскулакагъэп.

Ышшошь

ЫГЬЭХҮҮГЬ

Калэм «шү дэдэ ылтэгъущыгъэ» пшашьэр урамым ылэ къызщефэм, шьорышыгъэм дихыхи, фээшциагъэр, инэптиэгъу кілэхопсющыгъэу къышигъэхууным пае риуагъ.

— А сишулэгъу закъу, псэогъу тээзэфхэхъуным сшуабэ зэрэдашшэрэп пшагъэээм!

Пшашьэр үүшхыпцыки, къыриложьыгъ:

— Ары, ары, сшошь мэхъу. Джарыба сэц нэмикл пшашьэр дэжэ пчыхъэ къес узыклаклорэр.

Врач Іазэу къычлэкыгъ

Бзыльфыгъэ ныбжыкэ лъэрмын-

хээр врачым дэжэ къуагъэ сабьеу ышъо хэлъэр шьаомэ, пшашьэмэ къыриомэ шлоигъо. Ау а лъэхьамар къызэрэпшэшт аппаратхэр, гүшүлэм пae, «УЗИ» зыфалорэм фэдэ щыгъэхэп. Ау бзыльфыгъэ ныбжыкэл къышыгугъэу ыдэжъ къызыфэкъуагъэр ымышшэу рионыр зэрпэсжкыгъэп.

Бзыльфыгъэм ыныбэ телаб-къытэбэжьи, къыриуагъ:

— Шыауи фэд, пшашьни фэд.

Хэукуагъэп врачыр, зэттуазэу шыауи пшашьни къыфэхъугъ.

Мылъкур нахь шлофыгъ

Тыр сымэдже дэй хууагъэ. Хуужын уз имэйу ары врачамэ агъеунэфыгъэр.

Къом ятэ риуагъ:

— Тят, ѿшылээ уимильтуу къыс-тиярьгях нахь, узыллэрэм ар къыс-тиратхажъынным бырышырэ къыпкылыш.

Зэхихыгъэр тыр ыгу къеуагъ. Къор зыгъэгэекъирэр мыхъужын уз зэрилэр арэп, лээмэ къыкынэшт мылькур ары.

— Къыптырязгъэтхэнэп! — къыпти-кыгъгъ тым.

— Сыда?! — ыгъэшшагъо къеупчыгъ къор.

— Нэрэ-псэрэкэ ильэс пчыагъэм зэуузгъэкъэгъэ мылъкур къыптырязгъэтхэмэ, зи емыгъаю ишшүүжышт, — ыкъо ешъоным зэрэпышагъэр ештэти, дысэу фидзыгъ.

— Адэ дэгъуба, тят, — къоми дысэу ятэ къыфидзыгъигъ, — хадырыхэ

зыдэхыжь, аш къышыпшхьапэжынки мэхъу.

Махъульэ хъац

Лым ишүгуашэ дунайм ехыжыгъ. Үлхуу закъу, ежэ ипсэогъу ары аш фэгумэкынэу илгээхэй. Шъузым ил къыриуагъ:

— Сянэ икъашхъэ сауѓет тирягъэгъэуцомэ, ари ахъртэмкэ инэу къыл-фэрэээн, сэри дунаимкэ сылфэрэээн.

Махъульэр фэягъэп, ыпхуу ыгу хэгъэкэу ылозэ бэрэ дао къыфишыщтыгъэти, ишүгуашэ икъашхъэ сауѓет тираригъэгъэуцонэу, ау ѿшылэжъым ар джы къыфиштэжынныр зэрпэсжкыгъэп.

Мраморым хэшъыкыгъэу сауѓет шуугащэм икъашхъэ тираригъэгъэуцагъ, ау ахъшэу теклодэштэм шхъаси, аш ѿшы, ылтэкъуацчи, къызыхъуугъэ илээсири, мазэри, мафэри, зылгагъэри тетхэгъэнхэр имыщыкагъэу сауѓетыр зышигъэхъэм зарелом, къыфадагъэп:

— Ар хуна?

— Хууцт, — ыуагъ махъульэм.

— Шуугащэм сауѓетыр зыфэшшыгъэгъэм еджакли, тхакли ышлэштэгъэп. Арыш, тешшутхагъэки къеджэн ылтэ-кыштэп.

Чэтыур тыдэ шыла?

Лым ишъуз янэ-ятэхэм ягъот мэ-кагъэ. Аш фэшл лым ишлэх хэмийлээр шъузым ахэм зыгорэхэр афишшэштэгъ.

Лыр щэджэгъуашхэ ышынэу унэм къызэкъожым, лэпсэу ишъуз ынэм къыфытиригъэуцагъэм лы хэлэпти, еупчыгъ:

— Пчадыж лы килограммиту бэдээрэх къышысшэфи, къылфэсхы, унэм сикъыгъ. Сыда лэпсэм лы зыкыхэмэллыр?

— Лэу къэххыгъэр чэтыум ыш-хыгъ, — ыуагъ шъузым.

Ылон ымышшэу лыр шуигъэнагъ: лы килограммиту дэдэр чэтыум ышхыгъэ-нэуц!

Щэчальэр къышти, лым чэтыур ыш-чыгъ. Килограммиту аш ионтэгъуугъ. Зэкэм лыр къеупчагъ:

— Лы килограммиту мыш ышхыгъэ-мэ, адэ ежэ чэтыур тыйдэ ѿша?

Ишъуз ыушэтыгъ

Лыр ишъуз къыфэмышыпкъэкэе-гуцафштэгъ, ау ар езыгъэлон ыаубыт-тилэ илэпти, зищылэштэгъ. ыушэтынэу ыгу къэкъыгъ.

Командировкэ клоштэу, мэфэ заулэр къэтиштэу ишъуз къыриуи, лыр пчадыжым унэм къикыгъ, ау зыми къуагъэп. Пчадыж хэхлотагъэу ядэж къэкъожыгъигъ. Шъузымрэ ежырэ зэ-рылтырэ унэм ошэ-дэмшышэу ихы, остыгъэр зыхгэжанэм, ишъуз пцланэу къызышылтэгъигъ. Лэу пэлм хэлъым лапэ фиши:

— А Исмахыил, сыдэу дэгъуа укы-зэрэкъожыгъэр! Мы лэу пэлм хэлъым зыгэре къысисшлэн ыгу хэлъыгъ.

— ыгу хэлъыгъэмэ, къызэрэгъаш, ори ары узыфаер, — дысэу лым ишъуз фидзи, унэм къикыгъигъигъ.

ІОНЫГЪОМ и 10-р – МЫЕКЪУАПЭ и МАФ

Мэфэкыр гъэшігъоны хъущт

**Мыекъуапэ иадминистраие
культурэмкэ
игъэорышапэ ишацэу
Цэй Розэ мэфэкым
ехъулэу гушыгъу
тызыфхъум, зэгзэпшэнхэр
ышыгъэх. Къалэм и Мафэ
нахь гъэшігъонэу
хагъэунэфыкынам фэш
хэкыпшашуухэр къыхахых.**

Гъэм ипчагоу къалэм икъохьапэ щылэм къэлжъыеу «Къокыпшэм» мэфэкл зэхахъэхэр ашыклощых.

— Роз, мэфэкыр гъэшігъон
зэрэхъущтэр тэшэ, арэу щитми,
анахъеу хэлпэлгээ шоюгъор къыталаоба.

— Цыфхэр якъалэ зэрэрыгушхохэр, Мыекъуапэ хэхъоныгъэу ёшыгъэхэр мэфэкым къыхэшынхэ фаеу тэлъите.

— Культурэм, спортым зафэб-
гъазэмэ, пээольякэу Мыекъуапэ
щашигъэр маклэп.

— Адыгэ Республикаим и Лышшхэу Тхъакуущынэ Аслъан, Парла-

ментым, Правительствэм, Мыекъуапэ иадминистраие ишацэу Александр Наролиним тафэрэз. Стадионхэр, спорт унэшхохэр тикъалэ къышы-зэуахых. Хэхъоныгъэу тшыгъэрэмкэ Къыблэ шьольтирым, Темир Кавказым такьышыгъэшы.

— Мыекъуапэ цыф лъэпкэ зэ-
фэшхъяфэу дэсээр 100-м ехъоу
къальти. Уахътэм диштэу япсэукэ

зэрэлзыгъуатэрэм съда къепло-
лэштэр?

— Лъэпкъхэр мэфэкым зэфэшх. Тиконцертхэм, зэхахъэхэм ах-лэжъэр цыфхэр шумре дэхагъэмэ ягуушысэх. Культурэм ишуагъэх нахышуоу зэрэшх. Зэлкэгъор гъэшігъонхэр дгъэхъазырыгъэх.

— Апэрэ классым ердакло кла-
гъэхэм, автомобилым пыцгъэ
бзыльфыгъэхэм язэнэкъокуу, нэ-
мыкхэм нэбгырабэ ахэлжээнэу
тэгугъэх.

— Студентхэм япарад, фэшхъафхэр гъэшігъоны хъущтых. Нытыххэр, къэлэгъаджэхэр къедгъэблэгъягъэх. Къэлэ паркыр ильэси 130-рэ зэрэхъурэр хэдгъэунэфыкышт.

— Концерт шъхьаэу мэфэкым
щылэштэм къыкъупчэх. Урысылем
иартист цэрылохэр къэлэштхэ?

— Мыекъуапэ ипчагу шъхьаэу В.И. Лениним ыцэ зыхырэм къэх концертэр щызэхэтшэшт. Ансамблэхэ «Абрекыр», «Мыекъуапэ инэфыльхээр», «Ошъадэм» епхыгъэхэр, «Казачатэр», Нэчэс Анжеликэ, Дзыбэ Мыхамэт, Еутых Вячеслав, Элдарэ Айдэмэр, нэмыкхэм тядэшт. Москва е нэмыкх къалэ артист цэрыло къитыштэп. Концертэр сыхытэр 19-м туублэшт. Сыхытэр 21.30-м мэштоустхуухэр ошьогум щытэгъущтых. Къалэм дэсхэр, хъакхэхэр тимэфэк зэхахъэхэм къягъэблагъэх, къалэм и Мафэ фэгъэхыгъэу сафегушло.

— Мэфэкл дахэ хъунэу, шу-
гүхэлзыгъуухэр къыжкудэхъунхэу
шүүфэтэло.

— Тхъауегъэпсэу.
Сурэтим итыр: Цэй Роз.

Зэхэзыщагъэр
ыкы къыдэзы-
гъэкырэр:
Адыгэ Республи-
кэм лъэпкъ
Иофхэмкэ, Иэкыб
къэралхэм ашы-
псэурэ тильэп-
къэгъухэм адьрэ-
зэпхынгъэхэмкэ
ыкы къэбар
жъугъэм иамал-
хэмкэ и Комитет
Адресыр: ур. Кре-
стьянскэр, 236

Редакциер
зыдэшыэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхьаэм
иапэрэ гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэхъэжь зы-
хырэ секретарыр:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушихъаты-
гъэр:
Урысы Федерацем
хэутын Иофхэмкэ,
телерадиокъэтын-
хэмкэ ыкы зэлъы-
Иэсикэ амалхэмкэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
Чыпэ гъэоры-
шапл, зэраушыха-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушихъатырэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи
пчагъэр
4017
Индексхэр
52161
52162
Зак. 522

Хэутын
узшыкIэтхэнэу щыт
уахътэр
Сыхытэр 18.00
ЗышыкIэтхэгъэх
уахътэр
Сыхытэр 18.00

Бээр — пээ. Адыгэ Республикаим икъэлэ шъхьа-
иу Мыекъуапэ и Мафэ фэгъэхыгъэу
къытырагъэуцаугъэхэм урамэу Красно-
октябрьскэм зэрэшагъэпсыгъэм тигъэгушуагъ.

рэ шэныгъэмэ къатегуущыэрэм
Адыгэ къэралыгъэ университетын
итепльэ къегъэльгэ.

Хэгъэгу зэошхом итарих лы-
хуужынгъэ зезыхъагъэхэм афэ-
гъэхыгъ. Спортым теклонигъэр
къышыдээзыхъэхэм зыгъэсалэу
яэр маклэп. Стадионхэр, Кобл
Якъубэ ыцэ зыхырэ спорту
унэшхор, фэшхъафхэри сурэтхэм
ахэолъагъох.

Адыгэ Республикаим чьэпьюгум
и 5-м ильэс 25-рэ хъущт. Хэбзэ
шапхъэхэм адиштэу республикэм
къэралыгъуабэхэр илэх. Урысыб-
зэмрэ адьгабзэмрэ тэгъэфедэх.
Мэфэкым ехъылгээ урамын
тетхэм укъяджэ зыхъукэ, Мыекъуапэ
итарих, икултурэ на-
хышуоу нэгум къыкъеуцох. Къалэм
иадминистраие народнэ
депутатхэм Я Советэр яшушлагъэ
къыхэдэгъэшыэ, рагъэжъэгъэ Иоф-
шэнээр лъагъэктэнэу тэгугъэ.

Уигъэхъагъэхэм ахбэгъэхъонэу,
дунаим тет къалэхэм уидэхагъэ-
кээлэ уакхыэшэу ушынэу пфэтэо!
тикъэлэ гупсэу Мыекъуапэ!

Сурэтхэр къалэм иурамэу
Краснооктябрьскэм къышытхы-
гъэх.

Сурэтхэм уагъэгъуаз

Бээр — пээ. Адыгэ Республикаим икъэлэ шъхьа-
иу Мыекъуапэ и Мафэ фэгъэхыгъэу
къытырагъэуцаугъэхэм урамэу Красно-
октябрьскэм зэрэшагъэпсыгъэм тигъэгушуагъ.

Къалэм итарих, культурэм,
гъэсэнгъэм, спортым афэгэ-
хыгъэ къэгъэльгэхъонхэр гум къе-
гушыкыых. Урысыбзэки, адь-
габзэки ахэр тхыгъэх, сурэт-
хэмкэ агъэкIэрэкIагъэх.

Урысыемрэ Адыгэимэ якъэ-
ралыгъэ быракхэр дахэу къе-
гушыкыых. Сурэт пээчье гупшигэ
хэхыгъэ еопхы. Тарихым къите-
гушыкыэр къэгъэльгэхъоныр му-
зим ехъылгээ. Гъэсэнгъэм-

ФУТБОЛ. УРЫСЫЕМ ИЗЭГҮКІГҮХЭР

Теклонигъитуу

УОР «Ставрополь» Ставрополь — «Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — 0:1.
Тыгъусэ Ставрополь Ѣыззедешлаагъэх.
Къэлапчъэм Ѣугаор дээзыдзагъэр Шхъэлэхъо Амир.
2000-рэ ильэсийн къэхъугъэ клалхэр командэм щешэх, тре-
нер шхъаэр Кобл Руслан.

«Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — УОР «Ставрополь» Ставро-
поль — 2:0.

Федор Мурадовим гъогогуитю къэлапчъэм Ѣугаор дидзагъ.
2001-рэ ильэсийн къэхъугъэ клалхэр якомандэ Юрий Ман-
ченкэр ишац.

Ятлонэрэ ешэгъуухэр Іоныгъом и 11-м, и 12-м командахэм
тикъэлэ Ставрополь ыкы Мыекъуапэ зэлкэгъухэр ашыклощых.

Нэклюбгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбый.

Редактор
шхъаэр
игуадзэр

Мэшлэкъо С. А.

Пшъэдэхъэжь
зыхырэ
секретарыр
Хъурмэ
Х. Х.

